

Simson getrouwd

Thema: Richters
Richteren 14

a. Een kind van Adam (Richt. 14: 1-4)

UITLEG VAN DE TEKST

Het kind van Gods belofte, Simson, is geboren. Over zijn vroege jeugd horen we niet veel. Hij werd groot. Hier zal wel meeklinken dat hij ook voor zijn omgeving gold als een grote man. De HEERE zegende hem. Hij groeit op onder de 'zegen' van de HEERE. Hij ontvangt voorspoed, gezondheid, kracht. Nadrukkelijk wordt vermeld dat de Geest van de HEERE hem begon te drijven. Letterlijk staat er zoiets als 'duwen', 'stoten', 'in beweging brengen.' Simson is het kind waar de HEERE een taak voor heeft. Je krijgt de indruk uit de tekst dat Simson het niet uithoudt in de directe omgeving van zijn 'ouderlijk' huis. Vooral in de omgeving van 'Machané-Dan' wat zoiets als de 'legerplaats' van Dan betekent. Het maakt dat Simson ook naar Timnath gaat. Timnath is een plaats die oorspronkelijk bij de stam van Dan hoort. Het hoort bij het 'vaderland'. In de dagen van Simson is dat niet het geval. Timnath is nu bezet gebied. De Filistijnen hebben het in bezit genomen en zijn er gaan wonen. Heel even denk je dat Simson een begin maakt met de strijd tegen de Filistijnen. Hij wordt immers 'gedreven door de Geest van God?' Maar zo gaat het niet. Tot je ontsteltenis lees je dat Simson zijn oog laat vallen op 'een dochter' van de Filistijnen. Hier wordt het ingewikkeld. De man die juist tegenover de Filistijnen zou moeten staan, zoekt vooral contact met de Filistijnen. Het lijkt eerder op verraad aan zijn eigen volk. Hij is vastbesloten om tot een huwelijk te komen. Hij gaat naar huis en bespreekt zijn voornemen. Simson gaat in de weg van de traditie in die dagen. Hij vraagt zijn ouders om het hu-

welijk te gaan regelen. Zo ging het. Ouders kwamen de huwelijksvoorwaarden zoals de bruidsschat na. Simson is eerlijk tegenover zijn ouders. 'De vrouw die ik gezien heb, is een 'Filistijnse'. Dat weet ik. Maar haar wil ik.' Dat valt zwaar bij zijn ouders. Hier staat hun zoon, het 'kind van het wonder'. Hun 'zonnekind', het kind dat met heel zijn leven aan God gewijd is. Het kind waar ze zulke hoge verwachtingen van hadden. Dat kind wil met een heidense vrouw trouwen. Ze proberen hem er van af te praten. Is er geen vrouw in je eigen stam? Is er geen vrouw onder ons eigen volk? Waarom een Filistijnse? Zijn vader zegt niet: die moet je juist bestrijden. Nee, die houdt het bij de wet. Het zijn onbesnedenen. Ze hebben geen band met de HEERE. Ze vallen niet onder het verbond met de HEERE. Ze dienen de God van Israël niet. En Simson? Luistert hij? Als ze hun argumenten neergelegd hebben, zegt hij: 'Neem mij die, want ze is bevallig in mijn ogen.' 'Mijn ogen', zegt hij. Daar laat hij zich door leiden. Niet door de vraag hoe het is in hun ogen. Ook niet hoe het is in de ogen van de HEERE. En zijn ouders? Ze hebben het niet begrepen. Daar zegt de schrijver nog iets over. Zijn vader en moeder wisten niet dat dit van de HEERE was dat hij (Simson) gelegenheid zocht van de Filistijnen. Het was van de HEERE. Wat? Dit huwelijk? Vindt de HEERE het goed dat Simson, die aan Hem gewijd is, de wet overtreedt? Nee, zo lees ik het niet. Het gaat hier om die drang richting de Filistijnen om een aanleiding te zoeken, aanleiding tot een conflict. Dat is van de HEERE. Zo drijft de Geest hem.

TER OVERWEGING

Wat zullen Simsons ouders teleurgesteld zijn. Ze hadden hoge verwachtingen. Die mochten ze ook

hebben van dit 'kind van het wonder'. Maar Simson is een kind van Adam. Simson is een kind van zondige ouders. Dat gaat niet 'vanzelf' goed. Eerder moet je zeggen; dat gaat vanzelf fout. We kijken naar onze kinderen met verwachting. Maar zullen we ook naar onze kinderen kijken in wat ze zijn. Het doopformulier zegt het; het water wijst op de onreinheid van onze ziel. Het is goed als we de kinderen leren dat zij, net als wij, snel vallen kunnen. Dat er de verwachting is dat ze de HEERE los kunnen laten. Dat we ze leren: 'Kind, bid de HEERE met je te gaan, je te bewaren, je vast te houden.'

Het tweede waar ik op wijs, is de spanning tussen wie Simson is en wat hij doet. Simson is een geroepen Nazireeër. Hij heeft een taak, een missie. Deze 'ambtsdrager' handelt niet naar zijn ambt. Het lijkt wel alsof Simson hier beide dingen vast wil houden. We houden onze kinderen ten doop. Zullen we niet vergeten dat daar ook bij hoort dat we dan zelf de HEERE dienen? Dat daarbij hoort dat we dan zelf met de HEERE leven? Dat daarbij hoort dat we Zijn geboden bewaren? Onze kinderen zien het wanneer het één niet klopt met het ander. Laten we dat meenemen.

Het derde waar ik op wijs is dat Simson zich laat leiden door zijn eigen gevoelens. Hij zegt dat zij bevallig is in zijn ogen. Hij rekent hier niet met wat zijn ouders daarvan vinden. Hij rekent hier ook niet met de HEERE. Ligt het ook niet in onze aard om dan vooral af te gaan op de vraag wie die ander is in mijn ogen. Net als Simson? Is het niet goed als we ons afvragen hoe de HEERE er tegenaan kijkt?

Ten vierde dat dit 'van de HEERE was'. Daar waar wij het niet begrijpen, daar waar de ouders van Simson denken dat het verkeerd gaat, daar gaat de HEERE Zijn weg. Dwars door dat dwalen van Simson heen, houdt de HEERE vast aan wat Simson moet doen; beginnen met de verlossing. Het loopt de HEERE nooit uit de hand.

b. De leeuw bedwongen (Richt. 14: 5-9)

UITLEG VAN DE TEKST

Simson gaat met zijn ouders op weg naar Timnath. Zijn ouders gaan mee. Ik denk met zeer gemengde gevoelens. Waar brengt onze zoon ons? Simson is een beweeglijk mens. Hij blijft ook niet voortdurend bij zijn ouders. Op weg naar Timnath loopt hij een poosje alleen tot hij bij de wijngaarden van Timnath komt. Opeens is hij in groot gevaar. Een jonge leeuw komt brullend op hem af. Een jonge leeuw is bekend om zijn onstuimigheid en agressiviteit. Simson staat opeens ongewapend (hij heeft niets in zijn handen) tegenover deze jonge leeuw. Maar hij is niet alleen. 'Toen werd de Geest van de HEERE vaardig over hem', staat er. Simson grijpt de

leeuw en scheurt hem. Hij is veel sterker dan deze leeuw en behandelt hem alsof het een klein bokje is. Simson overwint en de leeuwen laat hem dood achter. Deze onverwachte ontmoeting laat hem zien dat de HEERE bij hem is. Dat de HEERE trouw is tegenover hem. Als hij terugkeert bij zijn ouders vertelt hij er niets over. Simson is geen pocher, niet de man van de 'grote verhalen' die graag in de schijnwerpers staat. Ik proef er ook iets in van de ootmoed bij Simson. Deze overwinning heeft niet hij, maar heeft de HEERE behaald. Daar gaat hij niet over opscheppen. Ze gaan naar Timnath en de afspraken voor het huwelijk worden gemaakt. Simson gaat niet van zijn spoor af. Na een ontmoeting weet hij het zekerder dan ooit; deze vrouw wil hij hebben. Ze bevalt in zijn ogen. Na verloop van tijd gaan ze weer naar Timnath. De tijd van het huwelijk is aangebroken. Als ze op weg zijn, gaat Simson weer alleen langs de plaats waar hij met de leeuw gevochten had. Hij vindt het kadaver. Er is iets wonderlijks gebeurd. In het dode lichaam van de leeuw heeft zich een zwerm honingbijen gevestigd. Er is zelfs al honing. Simson neemt ervan. Al etend gaat hij verder. Ook zijn ouders geeft hij van de honing. Nog steeds vertelt hij niet wat er gebeurd is en waar hij de honing vandaan heeft. Maar hij laat ze er wel in delen.

TER OVERWEGING

Laten we over deze dingen nadenken. Simson ontmoet een leeuw. Het toont de gevaren die we lopen buiten het paradijs. We leven in een gebroken wereld. Meest nog omdat de duivel rondgaat als een briesende leeuw. Hij ligt altijd op de loer om me bij de HEERE vandaan te trekken. We moeten niet argeloos in de wereld staan. Onze kinderen moeten weten dat er één is die het op hun leven, op hun ziel, gemunt heeft.

Simson ontdekt dat de HEERE trouw is. Hij staat er niet alleen voor. Het is hier heel wonderlijk. Hij is op weg om iets te doen wat de HEERE niet wil. En toch ... toch laat de HEERE hem niet in de steek. De kracht van de Heilige Geest neemt bezit van hem. Hij wordt er nog eens in bevestigd dat de HEERE zijn Hulp is.

Tegelijk ontdekt Simson dat de HEERE hem kracht geven moet. Simson beschikt niet altijd en overal over deze kracht. Dat is geen automatisme. Het moet hem steeds geschonken worden. Als de HEERE het niet geeft, heeft hij het ook niet. Simson ontdekt zijn blijvende afhankelijkheid. Het is goed als de kinderen leren dat we afhankelijk blijven, heel ons leven.

Ten derde wijs ik erop dat Simson teruggaat naar de plaats waar het gebeurde. Soms is er zo'n plaats in je leven, zo'n periode waarin er strijd was en angst. Je dacht te zullen omkomen. Maar het werd waar: maar de Heere zal uitkomst geven. Dan kan

zo'n plaats, als je er nog eens terugkomt, ook een plaats van verkwikking zijn.

Simson is een voorloper van de grote Richter. De Heere Jezus was ook een Kind van Adam, maar zonder zonde. Van Hem mogen we grote verwachtingen hebben. Hij stelt niet teleur. Net als Simson was wat Hij deed 'van de HEERE'. Net als Simson heeft Hij gestreden in de kracht van de Heilige Geest. Die was vaardig over Hem. Voortdurend stond Hij in contact met God Zijn Vader. Net als Simson heeft Hij overwonnen. Hij heeft de satan verslagen. Hij heeft uiteindelijk de dood verslagen. Toen Hij opstond overwon hij de dood. Hij is een volkomen Verlosser. Hij deelt uit van de vrucht van Zijn overwinning. De zoete honing van de vergeving der zonden in Zijn bloed. De zoete honing van het verslaan van de zonde en de satan. De zoete honing van de overwinning op de dood.

c. Een raadsel (Richt. 14: 10-14)

UITLEG VAN DE TEKST

Simson heeft volhard in wat hij wilde. Zijn vader heeft de laatste regelingen getroffen (vers 10) en nu staat de weg voor Simson open om een trouwfeest te organiseren. Zoals jonge mannen in die tijd dat deden. Het vindt allemaal plaats in Timnath. Ook de bevolking van Timnath is betrokken bij de bruiloft. Als ze Simson hebben ontmoet, zoeken ze dertig gezellen die bij hem zullen zijn gedurende de bruiloft. In die tijd gold de bruidegom in de bruidsdagen als een koning. Een koning is niet zonder gevolg. Het was een goede gewoonte dat je dan metgezellen kreeg toegevoegd, die aan je zijde waren gedurende de bruiloft. Wel gaat het om dertig Filistijnse mannen. Simson heeft niemand bij zich vanuit zijn eigen volk. Deze weg is geen weg waarop mensen uit zijn eigen volk hem volgen. De weg van Simson maakt dat hij t.o.v. zijn eigen volk alleen komt te staan. Aan het hoofd van de metgezellen staat wat later genoemd wordt de 'vriend van de bruidegom', de getuige. Tijdens de feesten rondom de huwelijksdagen, zeven dagen in totaal, was men gewoon om elkaar te vermaken met raadsels. Men gaf elkaar raadsels op waarmee het verstand van die ander getest werd. Op zichzelf een onschuldige, nuttige bezigheid. Simson doet er aan mee. Sterker nog, hij geeft ook een raadsel op. Hij doet dat heel uitdagend. Hij zet zichzelf alleen tegenover de dertig metgezellen. Dertig tegen één, één tegen dertig. Je proeft er in dat Simson toch steeds de confrontatie zoekt met de Filistijnen. De Geest, Die hem bij tijd en wijle begon te drijven in het gebied van de Filistijnen, is er nog. Simson geeft gehoor aan deze drang. Hij geeft er echter wel gewicht aan. Het wordt meer dan een

raadsel. Het wordt een weddenschap. Simson verbindt een inzet aan het raadsel. Wij kennen dat wel. Zodra het ergens om gaat, wordt het spannender, worden mensen fanatieker. Het gewoon 'oplossen van een raadsel' wordt meer. Het gaat ineens om een inzet. Simson doet het vol zelfvertrouwen. Dat blijkt uit twee dingen. Ze krijgen zeven dagen, de duur van de bruiloft, om het raadsel op te lossen. Het blijkt ook uit de inzet. Simson maakt duidelijk dat wanneer zij het raadsel zullen oplossen, hij hun dertig lijnwaadklederen en dertig wisselklederen zal geven. Bij lijnwaad moeten we denken aan onderkleding – vaak van goede kwaliteit – die op de huid gedragen kan worden. Bij 'wisselklederen' moeten we denken aan dure klederen die bijvoorbeeld tijdens een feest gedragen werden. Wie geregeld van klederen wisselde, gold als iemand die het financieel goed had. Het was een statussymbool.

Zijn metgezellen nemen de weddenschap aan. Geef ons uw raadsel te raden, zeggen ze. We nemen deze handschoen op. Wat doet Simson dan? Hij denkt terug aan het incident met de leeuw. Dit moment gebruikt hij voor een het raadsel. 'Spijze ging uit van de eter, zoetigheid ging uit van de sterke.' Als je het antwoord weet, lijkt het niet eens zo'n moeilijk raadsel.

TER OVERWEGING

Simson maakt het raden van het raadsel zwaarder dan het is door er een weddenschap aan te verbinden. Dan is het helemaal niet onschuldig meer. Hoeveel mensen hebben niet hun leven vast zien lopen omdat ze met hun bezit gingen wedden. Dan heb ik het nog niet over het feit dat ze er aan verslaafd raken. Die 'kick' die het geeft, werkt verslavend. Mensen komen er mee aan de grond. Nee, er vallen weinig goede dingen te zeggen over weddenschappen. Hier brengt het ook geen goed. Het is goed om dat met de kinderen te bespreken. Dan het raadsel. Het is geen raadsel wat uit de lucht gegrepen is. Simson speelt hier met heilige dingen. Hij misbruikt deze genade van God in zijn leven. Dat moet tot ongelukken leiden. Laten we de kinderen voorhouden dat de omgang met de Heere en wat Hij deed nooit misbruikt mag worden in je eigen voordeel.

d. Druk van een dierbare (Richt. 14: 15-17)

UITLEG VAN DE TEKST

De metgezellen zien aankomen dat ze het niet gaan redden. Ze gaan naar de vrouw van Simson. Ze zetten haar geweldig onder druk. 'Overreed uw man', zeggen ze. Dat ze het menen, maken ze dui-

delijk: 'Opdat we niet misschien u en het huis van uw vader verbranden met vuur.' We zien waar de weddenschap toe leidt. Het is zo belangrijk voor ze geworden dat ze er toe over gaan om deze jonge vrouw met de dood te bedreigen. Ze voelen zich ook beledigd. Hebt u ons uitgenodigd om het onze te bezitten? Om ons bezit ons af te nemen? Om ons armer te maken? Moesten we daarom op deze bruiloft komen? Je proeft hoe achterdochtig ze geworden zijn. Zijn ze niet slachtoffer geworden van een complot van deze Simson met zijn vrouw? Een complot om hen van hun bezit af te helpen? Simson speelt in dit alles ook met zijn huwelijksgeluk. Dat merk je aan de reactie van deze vrouw. Ze maakt een keus. Ze houdt deze bedreiging geheim. Ze kiest er voor om met haar eigen methoden dit probleem op te lossen. Zij, onder druk gezet door die metgezellen, begint nu haar man onder druk te zetten. Ze verwijt hem dat hij niet van haar houdt. Ze houdt aan. Al de dagen van het bruiloftsfeest komt ze er op terug. Met tranen. Simson wordt zwaar onder druk gezet door een dierbare. Uiteindelijk bezwijkt hij. Hij vertelt haar de betekenis. En zij? Direct licht ze de metgezellen in. Het geheim is geen geheim meer. Hier verliest hij de strijd.

TER OVERWEGING

De weddenschap brengt een keten van reacties op gang. Het verandert de sfeer volkomen. Het leidt tot verraad. Hebben wij ook niet de neiging om de in onze ogen zwakkere onder druk te zetten om zo onze zin te krijgen? Hoe ver gaan we om onszelf overeind te houden? Geven we soms niet een ander de schuld van iets wat wij gedaan hebben, om zelf vrij te blijven?

Wreekt zich hier niet vooral dat Simson en zijn vrouw geestelijk geen eenheid vormen? Dat ze niet samen de HEERE dienen? Wreekt zich hier niet dat de vrouw van Simson blijkbaar niet beseft dat de HEERE bewaring geven kan en bewaring geven wil. Dat Hij groter is dan alles wat haar bedreigt? Het is één groot pleidooi om samen met Hem te gaan. Met de kinderen kan besproken worden dat het goed is om een man of vrouw te vinden die de HEERE kent en op Hem vertrouwt.

e. Ingreep door de Dierbare (Richt 14: 18-20)

UITLEG VAN DE TEKST

De vrouw verraadt het geheim. Dat wordt al snel duidelijk. Als de zon ondergaat op de zevende dag, komen ze triomfantelijk naar Simson toe. Waarschijnlijk zag hij het al aan de gezichten. Ze weten het. Ze geven hun antwoord in de vorm van een raadsel. Wat is zoeter dan honing? Wat is sterker dan een leeuw? Simson weet van het verraad. 'Zo gij met mijn kalf niet had geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden.' Je proeft de bitterheid bij Simson. Maar hij neemt zijn verantwoordelijkheid. Hij zal de weddenschap voldoen. Er staat iets opmerkelijks. De Geest des HEEREN werd vaardig over hem. Hij ging naar Askelon en hij slaat dertig man. Van deze dertig man neemt hij de klederen en daarmee betaalt hij wat hij schuldig is. En Simson zelf? Hij is toornig. Hij gaat naar huis.

TER OVERWEGING

Wat gebeurt hier nu eigenlijk? We kunnen allerlei vragen stellen. Is Simson hier wel goed bezig? Hij doodt dertig mannen die niets met deze zaak te maken hebben. Hoe kan het dat de Geest des HEEREN daarbij betrokken is? Het vraagt teveel tijd om daarop heel precies in te gaan. Ik wijs op de uitkomst. Simson wordt door de HEERE stilgezet. Simson was aan het vergeten wat zijn roeping was. Simson was zich aan het verzwageren met dit volk wat hij juist zou moeten bestrijden. De HEERE laat de weg van Simson vastlopen. Uiteindelijk gaat Hij toch doen waartoe hij geroepen is. Verlossen van de Filistijnen. En in plaats van wonen tussen de Filistijnen, gaat hij terug naar het huis van de vader. De HEERE grijpt in en brengt hem weer op het spoor.

Simson is teleurgesteld geraakt in de liefde. Zijn geliefde heeft hem verraden. Wat zij deed was niet zoeter dan honing. Het was bitter.

GELOOFSLEER

- Het is goed om met de kinderen na te denken over het feit dat de zonde een doodlopende weg is en dat het genade is als de Heere ons op die weg stil zet.
- Betrek zondag 39 van de Heidelbergse Catechismus bij deze vertelling. De wijze raad van ouders moeten we niet gedachteloos in de wind slaan.